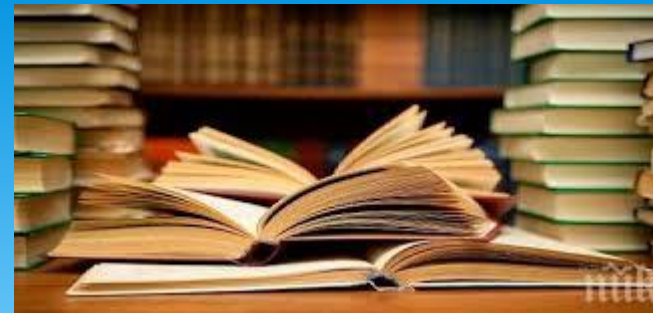

БЮДЖЕТ ЗА ГРАЖДДАНИТЕ

БЮДЖЕТ 2021 в условията на COVID-19

ДО ЧИТАТЕЛИТЕ

УВАЖАЕМИ ЧИТАТЕЛИ,

Министерството на финансите продължава да използва различни форми и средства, по които информацията за провежданата от правителството политика в областта на управлението на публичните финанси, както и политиките в отделните сектори на икономиката, да достигат до различни целеви групи.

Печатното издание на информационния бюлетин „Бюджетът накратко“ или т.нар. „бюджет за граждани“ е една от формите, чрез които читателите имат възможността да се запознаят с актуални теми, свързани с бюджетното законодателство, практиките, новостите и числата.

СИТУАЦИЯТА през 2020

Коронавирусът

- * Светът е в извънредна ситуация, невиждана досега, която промени живота на хората.
- * През м. март 2020 г. Световната здравна организация обяви разпространението на коронавирусната инфекция COVID-19 за пандемия.
- * Същия месец у нас бе приет Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (обн., ДВ, бр. 28 от 2020 г.; изм. и доп., бр. 34, 38, 44, 55, 60, 64 и 71 от 2020 г.).
- * Правителството осъзна, че не е време за паника, а за действия както по отношение на здравето на хората, така и по отношение на преодоляване на социално-икономическите последици от епидемията.
- * Хората живеят, работят и творят в условия на епидемична обстановка.
- * В условията на пандемията се изпълнява Бюджет 2020 и се изготви Бюджет 2021.

СИТУАЦИЯТА през 2020

Разразилата се пандемия постави Бюджет 2020 пред голямо предизвикателство предвид:

- променените макроикономически перспективи;
- влошените прогнози по отношение на приходите;
- необходимостта от осигуряване на допълнителни разходи в изпълнение на Закона за мерките и действията по време на действието на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

По тази причина в края на месец март 2020 г. правителството изготви и внесе за разглеждане в Народното събрание проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет за 2020 г., в който бяха адресирани най-спешните и неотложни мерки за борба с пандемията и бе заложено влошаване на бюджетното салдо до дефицит в размер на 3,5 млрд. лв. (3,0% от прогнозния БВП).

С приетия Бюджет 2021 Народното събрание извърши актуализация на Бюджет 2020, като дефицитът по КФП за 2020 г. бе увеличен до 5,2 млрд. лв. (4,4% от прогнозния БВП).

ЕСЕННА МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА

Основни макроикономически показатели	Отчетни данни		Прогноза			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ						
БВП [млн. лв.]	109 743	119 772	119 089	124 540	130 876	137 701
БВП [реален растеж %]	3,1	3,7	-3,0	2,5	3,0	3,2
Потребление	4,6	4,7	1,0	2,5	2,3	2,9
Брутообразуване на основен капитал	5,4	4,5	-10,5	-5,4	3,0	8,8
Износ на стоки и услуги	1,7	3,9	-10,2	7,2	7,1	5,3
Внос на стоки и услуги	5,7	5,2	-10,4	5,0	6,4	6,7
ПАЗАР НА ТРУДА И ЦЕНИ						
Заетост (СНС) [%]	-0,1	0,3	-2,6	0,9	1,5	0,4
Коефициент на безработица (НРС) [%]	5,2	4,2	5,6	5,2	4,6	4,6
Компенсации на един нает [%]	9,7	6,9	5,0	5,9	6,5	6,9
Дефлатор на БВП [%]	4,0	5,3	2,5	2,0	2,0	2,0
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) [%]	2,6	2,5	1,4	2,1	2,6	2,5
ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС						
Текуща сметка [% от БВП]	1,0	3,0	3,1	3,9	4,2	3,4
Търговски баланс [% от БВП]	-4,8	-4,7	-1,7	-1,2	-1,3	-2,1
Преки чуждестранни инвестиции [% от БВП]	2,7	2,4	2,9	2,9	2,9	2,9
ПАРИЧЕН СЕКТОР						
МВ [%]	8,8	9,9	8,0	8,1	7,9	8,1
Вземания от фирми [%]	7,7	9,9	0,6	1,9	3,8	4,6
Вземания от домакинства [%]	11,2	9,5	5,0	5,6	6,7	6,9

ЕСЕННА МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА

Брутен вътрешен продукт - въпреки прогнозирания през 2020 г. спад на реалния БВП от 3%, още през 2021 г. се очаква растежът на БВП да достигне 2,5% и да се ускори до 3% през 2022 г. и 3,2% през 2023 г.

Средногодишна инфлация - за 2020 г. се очертава средногодишната инфлация да бъде 1,4%, като през 2021 г. се прогнозира средногодишната инфлация да се ускори до 2,1% и през 2022 и 2023 г. да бъде съответно 2,6% и 2,5%.

Безработица - очакванията за 2020 г. са средногодишното ниво на безработицата да се повиши до 5,6%, като впоследствие намалее до 5,2% през 2021 г., а през следващите години да се стабилизира на ниво от 4,6%.

ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА

Показатели	2019 г. Отчет		2020 г. Ревизирана оценка		2021 г. Програма		2022 г. Прогноза		2023 г. Прогноза	
	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП
Приходи по КФП	44 048,6	36,8%	43 497,7	36,5%	47 596,2	38,2%	49 217,8	37,6%	52 423,8	38,1%
Разходи по КФП	45 201,0	37,7%	48 747,3	40,9%	52 483,2	42,1%	51 887,8	39,6%	54 963,8	39,9%
Дефицит по КФП	-1 152,4	-1,0%	-5 249,5	-4,4%	-4 887,0	-3,9%	-2 670,0	-2,0%	-2 540,0	-1,8%

ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА

Въпреки безпрецедентната ситуация, провежданата през последните години последователна и балансирана фискална политика в условията на макроикономическа стабилност се явява надеждна основа за устойчивост на бюджетната рамка. Това ни дава възможност за посрещане на настоящите предизвикателства за макроикономическото и бюджетно развитие и перспективите за бързо възстановяване и завръщане по пътя на икономическия растеж и за постигане на фискалните цели.

Дефицитът по КФП на касова основа се очаква да бъде 4,4% от БВП през 2020 г. (ревизирана оценка), като за периода 2021-2023 г. показва тенденция на консолидация, съответно до: 3,9% от БВП за 2021 г., 2,0% от БВП за 2022 г. и 1,8% от БВП за 2023 г.

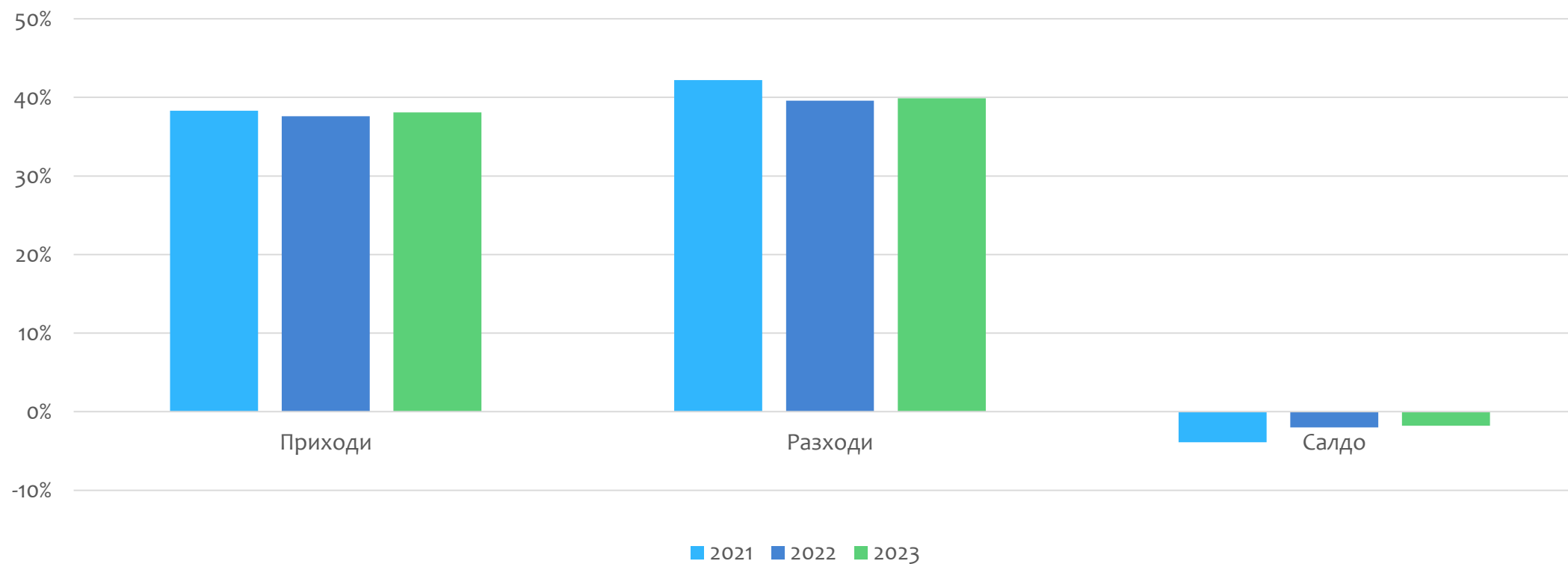
Изразени като процент от БВП, приходите за периода 2021-2023 г. са в диапазона от 38,2% до 37,6%. В номинален размер те се увеличават, като от 47 596,2 млн. лв. за 2021 г. се очаква да достигнат 52 423,8 млн. лв. през 2023 г.

Разходите, изразени като процент от БВП, за периода 2021-2023 г. са в диапазона от 42,1% до 39,9%. В номинален размер разходите се увеличават, като от 52 483,2 млн. лв. за 2021 г. се очаква да достигнат 54 963,8 млн. лв. през 2023 г.

Фискална политика 2021-2023

Основни бюджетни показатели по КФП в % от БВП

МЕРКИТЕ – АДЕКВАТЕН ОТГОВОР НА КРИЗАТА

Мерки за подкрепа на домакинствата - 1 508,8 млн. лв.:

- допълнителни суми към пенсиите - за първите три месеца на 2021 г.;
- подкрепа на семействата с деца до 14-годишна възраст, при които родителите не могат да извършват дистанционна работа от вкъщи и нямат възможност да ползват платен отпуск;
- програми за заетост и мерки за обучение за подкрепа на безработните лица и работодателите;
- подкрепа на децата и семействата по Закона за семейни помощи за деца;
- увеличение на размера на данъчното облекчение за деца по чл. 22в и данъчното облекчение за деца с увреждания по чл. 22г от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

МЕРКИТЕ – АДЕКВАТЕН ОТГОВОР НА КРИЗАТА

- осигуряване на ваксини и лекарствени продукти в борбата с пандемията от COVID-19;
- еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм на единична стойност 210 лв. за лицата, които пряко са осъществявали или осъществяват дейности, свързани с COVID-19;
- увеличаване на разходите за краткосрочни обезщетения и помощи;
- увеличение на размера на минималната пенсия на 300 лв., считано от 1 януари 2021 г.;
- еднократна финансова подкрепа за хранителни продукти в размер на 120 лв. на пенсионери, на които пенсията или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е от 300,01 лв. до 369 лв. включително.

МЕРКИТЕ – АДЕКВАТЕН ОТГОВОР НА КРИЗАТА

Мерки за подкрепа на бизнеса - 576,9 млн. лв.:

- намаляване на ставката за ДДС от 20% на 9% за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2021 г. за доставки на определени стоки и услуги;
- продължаване на т.нар. мярка „60/40“ за запазване на работните места в страната;
- финансова подкрепа за български творци и артисти, пряко засегнати от преустановяването на масови мероприятия на територията на страната, включително културно-развлекателни;
- държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм в размер на 35 евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за всеки полет.

МЕРКИТЕ – АДЕКВАТЕН ОТГОВОР НА КРИЗАТА

Мерки за органите на държавно управление, натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19 - 988,7 млн. лв.:

- подкрепа на персонала на първа линия, добавка към възнагражденията за изпълнителите на медицинска помощ, осигуряване на финансиране от НЗОК на изпълнителите на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при условията на епидемична обстановка и лечението на COVID-19;

- освобождаване от ДДС и мита върху вноса на някои медицински стоки, необходими за борба с последиците от пандемията на COVID-19 (за периода до 30.04.2021 г.), като допустими за освобождаване от ДДС са стоките, внесени от държавни организации;

- осигуряване на предпазни средства (според необходимостта - маски, ръкавици, предпазно облекло, защитни очила, PCR тестове, бързи тестове, консумативи, реактиви, медикаменти, дезинфектанти, термометри и др.) за нуждите на лечебните заведения, държавната администрация и на училищата;

- субсидии, капиталови трансфери и разходи за лечебни заведения;

- осигуряване на условия за дистанционна форма на работа и възможности за дистанционно обучение в системата на образованието.

Национално съфинансиране на мерки, свързани с COVID-19, финансирани по оперативните програми на ЕС - 76,5 млн. лв.

ПРИОРИТЕТИТЕ: ПОЛИТИКА ПО ДОХОДИТЕ

Осигурени са средства за:

- увеличение на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2021 г. на 650 лв., като този размер се запазва и през 2022 и 2023 г.;
- постигане през 2021 г. на планираното удвояване на средствата за възнаграждения на педагогическите специалисти спрямо 2017 г.;
- покриване на увеличението с 30% от 01.08.2020 г. на разходите за персонал на системите на органи и администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19;
- увеличение с 10% на средствата за персонал за структурите, които не попадат в обхвата на пакета от социално-икономически мерки на правителството, като в системата на МВР увеличението е 15%.

ПРИОРИТЕТИТЕ: ОБРАЗОВАНИЕ

Осигурени са допълнително средства за:

- увеличение на възнагражденията на учителите и на непедагогическия персонал;
- изграждане и реконструкция на детски градини, детски ясли и училища;
- подпомагане заплащането от родителите на такси за хранене на децата от задължителното предучилищно образование и за компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в държавни и общински детски градини и училища;
- разширяване на достъпа и обхващане в задължително предучилищно образование на 4-годишни деца;
- модернизацията на училищните кабинети в системата на средното образование;
- продължаване на реформите и осигуряване на политиките за устойчиво развитие и разширяване на достъпа до висше образование.

ПРИОРИТЕТИТЕ: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Осигурени са допълнително средства за:

- увеличаване на възнагражденията и за извънреден труд на персонала в структурите в системата на Министерството на здравеопазването, НЗОК и лечебни заведения;
- субсидии за лечебните заведения за болнична помощ за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;
- въвеждане на технология за диагностика на дарената кръв;
- здравноосигурителни плащания (вкл. резерва);
- осигуряване на ваксини и на лекарствени продукти за COVID-19;
- капиталови разходи, в т.ч. за изграждане на Националната здравна информационна системи;
- изграждане на Национална педиатрична болница.

ПРИОРИТЕТИТЕ: СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

Осигурени са допълнително средства за:

- активна политика на пазара на труда за придобиване на дигитална компетентност;
- продължаване на мярката 60/40 за запазване на работните места;
- увеличение на средствата за краткосрочни обезщетения и помощи, в т.ч. увеличение на дневния минимален размер на обезщетенията за безработица;
- целева помощ за семействата с деца до 14-годишна възраст, при които родителите не могат да извършват дистанционна работа от вкъщи и нямат възможност да ползват платен отпуск;
- увеличение на размера на месечната помощ за отглеждане на деца до една година и целевите помощи за ученици, записани в първи и осми клас;
- целеви помощи за отопление;
- актуализиране на финансовата подкрепа за хората с увреждания;
- механизма за личната помощ;
- социална услуга „Асистентска подкрепа“;
- еднократна финансова подкрепа за хранителни продукти за пенсионери, на които месечната пенсия или сборът от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях е в размер от 300,01 лв. до 369,00 лв. включително.

ПРИОРИТЕТИТЕ: ПЕНСИОННА ПОЛИТИКА

Осигурени са допълнително средства за:

- увеличение на размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст от 250 лв. на 300 лв., считано от 1 януари 2021 г.;
- увеличение на максималния размер на получаваните една или повече пенсии от 1 200 лв. на 1 440 лв., считано от 1 януари 2021 г.;
- осъвременяване и изчисляване на пенсиите, в т.ч. за целогодишно изплащане на увеличените от 1 юли 2020 г. пенсии с 6,7%, както и ново осъвременяване на пенсиите от 1 юли 2021 г.;
- изплащане на добавки към пенсиите на всички пенсионери до месец март 2021 г. включително.

ПРИОРИТЕТИТЕ: ОТБРАНА

Осигурени са средства за изпълнение на одобрените от Народното събрание инвестиционни проекти за модернизация на Българската армия, а именно:

- придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС;
- придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирани бригади;
- изграждане на интегрирана система и инфраструктура за усвояване, експлоатация и осигуряване на новия тип боен самолет.

За 2021 г. разходите за отбрана по класификацията на НАТО възлизат на 1,69 на сто от БВП, което е с 0,05% от БВП повече от референтния процент на разходите към БВП по Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2 на сто от БВП на Република България до 2024 г.

ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА

Допълнителни мерки в областта на данъчната политика, предприети в отговор на COVID-19:

- намаляване на ставката за ДДС от 20% на 9% за периода 01.07.2020 г. - 31.12.2021 г. за доставките на ресторантьорски и кетъринг услуги, на книги, на храна, подходяща за бебета или за малки деца и на бебешки пелени и подобни хигиенни артикули, както и за консумацията на бира и вино в питейни заведения, за доставките на услуги за използване на спортни съоръжения и за доставка на обща туристическа услуга в случаите по чл. 136 от ЗДДС - за периода 01.08.2020 г. - 31.12.2021 г.;

- освобождаване от ДДС и мита върху вноса на някои медицински стоки, необходими за борба с последиците от пандемията на COVID-19;

- увеличаване на размера на сумите за 2021 г., които могат да се приспадат от годишните данъчни основи при ползване на данъчни облекчения за деца и за деца с увреждания по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА

За периода 2021-2023 г. по отношение на социално и здравноосигурителните вноски се предвижда:

- запазване на размерите и съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване;
- запазване на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица – 3 000 лв.;
- запазване на минималния осигурителен доход за земеделските стопани и тютюнопроизводители – 420 лв.;
- увеличаване на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица от 610 лв. на 650 лв.;
- запазване на размера на здравноосигурителната вноска – 8 на сто;
- запазване на размера на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд – 4,3 на сто;
- не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“.

БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОБЩИНИТЕ

Общият им размер е 4 934,2 млн. лв., като спрямо Бюджет 2020 увеличението е от 731,7 млн. лв., в т.ч.:

- на общата субсидия за делегираните от държавата дейности – с 679,3 млн. лв.;
- на изравнителната субсидия – с 22,4 млн. лв.;
- на трансферите за зимно поддържане и снегопочистване – с 5,0 млн. лв.;
- на целевата субсидия за капиталови разходи – с 25,0 млн. лв.

Като цяло механизмът за разпределение на общата изравнителна субсидия през 2021 г. се запазва. Общините, които са реализирали през преходната година над 120% от средното за страната равнище на постоянни данъчни приходи на един жител, не получават достъп до субсидията.

Над разчетените със закона за държавния бюджет за 2021 г. размери на основните бюджетни взаимоотношения между общините и централния бюджет са предвидени и 30,0 млн. лв. за подпомагане на общините в условията на COVID пандемията.

УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС

През 2020 г. ЕК представи обширен план за възстановяване на Европа, за чието изпълнение ще бъде мобилизиран пълният потенциал на бюджета на ЕС.

NEXT GENERATION EU е нова инициатива, част от която са механизмът REACT-EU за подкрепа на най-силно засегнатите от COVID-19 държави и региони с инвестиции, насочени към възстановяване на пазарите на труда, подпомагане на системите за здравеопазване и подкрепа на ликвидността на МСП и Механизмът за възстановяване и устойчивост, чрез който ще се финансират реформи и инвестиции за смекчаване на икономическото и социалното въздействие на пандемията, както и превръщането на икономиките на ЕС в по-устойчиви и издръжливи на сътресения и по-добре подготвени за предизвикателствата на екологичния и цифровия преход.

Заделеният за България ресурс по инициативата REACT-EU е в размер на 1,283 млрд. лв., а средствата са разпределени в пет от действащите оперативни програми от програмен период 2014-2020 г.

Финансовият пакет по Механизма за възстановяване и устойчивост, от който България може да се възползва, е 5,981 млрд. евро грантове и около 4,0 млрд. евро заеми.

УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС

REACT-EU (подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката) - заделеният за България ресурс е в размер на 1,283 млрд. лв., предвидени за следните групи дейности:

- * За системата на здравеопазването;
- * Подкрепа за най-уязвимите групи;
- * За адаптиране на образователната система;
- * Подкрепа за поддържане на заетост;
- * Нови процедури за социални предприятия и сдружения на хора с увреждания и за „Гъвкава заетост“ - подкрепа за предприятия и за заетост в засегнатите от кризата сектори;
- * Нови форми на дистанционна работа и въвеждане на ИКТ системи и приложения за подобряване на качеството на процесите, продуктите и услугите;
- * Чрез ОП „Иновации и конкурентоспособност“ ще бъде предоставена подкрепа за малки и средни предприятия по линия на „Възстановяване и потенциал за растеж“ и „Цифрови и зелени иновации“ за цифровизация и кръгова икономика.

УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС

МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ (Recovery and Resilience Facility) - ключова програма на инструмента за възстановяване на ЕС за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа и заеми.

Финансовият пакет за изпълнение на механизма, предложен в индикативната рамка на ЕК, възлиза на:

- * 672,5 млрд. евро – за финансовия пакет, предложен в общата индикативна рамка на ЕК;
- * 5,981 млрд. евро грантове и около 4,0 млрд. евро заеми индикативни разчети – за финансовия пакет, от който може да се възползва България.
- * Механизмът предвижда 100% финансиране по отношение на грантовете, като не се предвижда да се ангажира национален ресурс под формата на съфинансиране.

УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС

ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ

- * Продължава реализацията на големи и значими проекти по оперативните програми от периода 2014-2020 г.: „Транспорт и транспортна инфраструктура“, „Околна среда“, „Региони в растеж“, „Иновации и конкурентоспособност“, „Развитие на човешките ресурси“, „Наука и образование за интелигентен растеж“ и „Добро управление“.

Двустранните програми за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ на ЕС

- * Основните приоритети са в областта на опазването на природата, устойчивото развитие на туризма и засилване на икономическото сътрудничество между хората и институциите в граничните региони.
- * Очакванията са, че през 2021 г. те ще са навлезли в етапа на същинското си изпълнение с последващо увеличаване на разходите през следващите две години.

ПОЛИТИКА ПО ДЪЛГА И ФИНАНСИРАНЕТО

Въз основа на очакваното изпълнение на дълговите параметри към края на 2020 г. се предвижда държавният дълг да достигне до около 28,0 млрд. лв. (23,5% от прогнозното ниво на БВП), което е значително под прага на предвиденото в ЗДБРБ за 2020 г. дългово ограничение от 31,5 млрд. лв.

Към края на годината се очаква слабо намаление на вътрешния дълг до 5,7 млрд. лв., докато външният продължава тенденцията на увеличение, достигайки до 22,3 млрд. лв., основно поради пласирането през септември на два транша еврооблигации от по 1,25 млрд. евро със срочност 10 г. и 30 г. и очакваните до края на годината усвоявания по споразумението за заем по Европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE).

В условията на изключително динамичната ситуация, вследствие на разпространението на COVID-19 и влошените в тази връзка допускания както за външната среда, така и за националната икономика, през 2020 г. се очаква значително нарастване в нивото на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ до 30,1 млрд. лв. или 25,3% от БВП.

В следващите три години се предвижда темпът на нарастване на дълга на сектор „Държавно управление“ да продължи, номинално и като дял от БВП, в диапазона от 27,5% през 2021 г. до 29,4% в края на 2023 г. (34,2 – 40,5 млрд. лв.)

РЕЙТИНГЪТ

Оценките за развитието на публичните финанси в България от прегледите и прогнозите на Европейската комисия, на международните финансови институции и рейтинговите агенции - ориентир за реалистичността на целите на фискалната политика и на бюджетните прогнози на страната ни

- * В есенната си икономическа прогноза **Европейската комисия** определя, че България се изправя пред пандемията от COVID-19 със силна фискална позиция, като препоръчва на правителството да предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване.
- * През м. август 2020 г. **Fitch Ratings** потвърди дългосрочния кредитен рейтинг в чуждестранна и местна валута 'BBB' със стабилна перспектива - приемането на България в ERM II и Банковия съюз през юли 2020 г. е важно постижение, което обхваща двугодишен процес на успешно прилагане на реформи и подобряване на устойчивостта на банковия сектор. Отразява степента на икономическа устойчивост срещу пандемията от коронавирус, дължаща се на дългогодишната фискална стабилност.
- * В началото на м. октомври 2020 г. **Moody's** повиши дългосрочния рейтинг на България в чуждестранна и местна валута на Baa1 със стабилна перспектива – решението отразява подобряването на институционалния капацитет и ефективността при разработване на политики, с което страната навлиза в последния етап преди членството в еврозоната. Отчита и намаления риск по отношение на дълга, значителните фискални резерви и очакванията, че благоприятната динамика на бюджетните показатели и дълга в периода след шока от пандемията ще подкрепят силната фискална позиция.
- * В края на м. ноември 2020 г. **Standard&Poor's** потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB/A-2' със стабилна перспектива - отговорът на политиката за преодоляване на последствията от пандемията няма да застраши стабилността на публичните финанси, а режимът на валутен борд насърчава разумната фискална политика.

КАЧЕСТВО И ПРОЗРАЧНОСТ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Продължават усилията за усъвършенстване на нормативната база в областта на бюджета, които са съпроводени от наблюдение и анализ на прилагането на бюджетното законодателство и на бюджетните практики, както и на спазването на фискалните правила.

Приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за публичните финанси (обн. в ДВ, бр. 98 от 17.11.2020 г.) позволява на страната ни да предприема съответни мерки при стриктно спазване на изискванията на европейското законодателство по отношение на фискалните правила и при освобождаване на необходимото фискално пространство в рамките на националните ограничения и при спазване на финансова дисциплина и фискална устойчивост. Това следва да допринесе и за реализация на Плана за възстановяване на Европа, предвиждащ възможности за държавите-членки на ЕС за достъп до ресурси от фондове, програми и механизми и безпроблемното им използване.

Основните причини за направените изменения и допълнения в Закона за публичните финанси са свързани с въвеждането на норми за временно отклонение от ограниченията на националните фискални правила при определени извънредни ситуации с цел да бъде ограничено процикличното им влияние. Също така, с оглед да не се възпрепятства усвояването на средства от европейските структурни и инвестиционни фондове, от обхвата на максималния размер на разходите по КФП се изключват разходите от сметки за средства от ЕС и такива с режим на сметки за средства от ЕС, както и свързаното с тях национално съфинансиране.

КАЧЕСТВО И ПРОЗРАЧНОСТ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

- * **Индексът „Отворен бюджет“** - единственото международно независимо сравнително изследване на бюджетната прозрачност, което оценява степента, в която правителствата на 117 страни по света осигуряват на обществото навременна и подробна информация за бюджета. България участва в проучването от 2006 година, когато постига 47 пункта, а в най-новото издание на индекса от 2019 г. отбелязва значително подобрене на оценката си от 66 пункта през 2017 г. до 71 пункта от максимално възможни 100.
- * Присъединяване на България към **Организацията за икономическо сътрудничество и развитие** – кауза с голямо значение. Предстои публикуването на извършения през предходната година бюджетен преглед на България, което дава шанс за сравнение с утвърдени международни стандарти и най-добри практики в процеса на бюджетниране и фискално управление. Като основни силни страни са подчертани средносрочната бюджетна рамка и бюджетното прогнозиране в съответствие с Европейската система от сметки, фискалните правила, доброто развитие на програмното бюджетниране, както и повишаването на бюджетната прозрачност и отчетност през последните години.

Въпреки предизвикателствата, породени от пандемията и борбата с преодоляване на последиците от нея, продължават усилията за постигане на по-добра обвързаност между финансирането на провежданите политики и постигнатите резултати и очакваните ефекти за обществото, което води до повишаване на качеството на публичните финанси.

ДОСТЪП ДО БЮДЖЕТНА ИНФОРМАЦИЯ

**БЛАГОДАРИМ, ЧЕ ОТДЕЛИХТЕ ОТ ВРЕМЕТО СИ, ЗА ДА СЕ ЗАПОЗНАЕТЕ С
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА БЮДЖЕТ 2021!**

За повече информация относно наши публикации може да ни пишете на електронната поща:
budget@minfin.bg.